

Turner Sendromlu Türk Kızlarının Büyüme Eğrileri:

FAVOR Turner Sendromu Çalışma Grubu

¹Feyza Darendeliler, ²Ediz Yeşilkaya, ³Abdullah Bereket, ¹Firdevs Baş, ¹Rüveyde Bundak, ²Erkan Sarı, ¹Banu Küçükemre Aydın, ⁴Şükran Darcan, ⁵Bumin Dünder, ⁶Muammer Büyükinan, ⁷Cengiz Kara, ⁸Mümtaz M. Mazıcıoğlu, ⁹Erdal Adal, ¹⁰Ayşehan Akıncı, ¹¹Mehmet Emre Atabek, ¹²Fatma Demirel, ¹³Nurullah Çelik, ¹⁴Behzat Özkan, ¹⁵Bayram Özhan, ¹⁶Zerrin Orbak, ¹⁷Betül Ersoy, ¹⁸Murat Doğan, ¹⁹Ali Ataş, ³Serap Turan, ⁴Damla Gökşen, ²⁰Ömer Tarım, ²¹Bilgin Yüksel, ²²Oya Ercan, ²³Şükrü Hatun, ²⁴Enver Şimşek, ²⁵Ayşenur Ökten, ²⁶Ayhan Abacı, ¹⁶Hakan Döneray, ²⁷Mehmet Nuri Özbek, ²⁸Mehmet Keskin, ⁹Hasan Önal, ¹¹Nesibe Akyürek, ¹⁸Kezban Bulan, ¹²Derya Tepe, ¹³Hamdi Cihan Emeksiz, ¹⁴Korcan Demir, ¹⁷Deniz Kızılay, ²¹Ali Kemal Topaloğlu, ²⁰Erdal Eren, ⁴Samim Özen, ²⁷Hüseyin Demirbilek, ³Saygın Abalı, ⁹Leyla Akın, ¹¹Beray Selver Eklioğlu, ¹⁸Sultan Kaba, ²⁶Ahmet Anık, ³Serpil Baş, ⁹Tolga Ünüvar, ²⁰Halil Sağlam, ²⁹Semih Bolu, ⁹Tolga Özgen, ²⁰Durmuş Doğan, ²⁰Esra Denizçakır, ³⁰Yaşar Şen, ^{12,31}Nesibe Andıran, ²³Filiz Çizmecioglu, ²²Olcay Evliyaoğlu, ²⁵Gülşay Karagüzel, ³²Özgür Pirgon, ²⁶Gönül Çatlı, ²⁰Hatice Dilek Can, ²¹Fatih Gürbüz, ²⁴Çiğdem Binay, ³³Veysel Nijat Baş, ²Celal Sağlam, ²Davut Gül, ²Adem Polat, ²Cengizhan Acikel, ¹²Peyami Cinaz

¹Istanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi, ²Gulhane Askeri Tıp Akademisi, ³Marmara Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁴Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁵İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁶Konya Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ⁷19 Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁸Erciyes Üniversitesi Tıp Fakültesi, ⁹Kanuni Sultan Süleyman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ¹⁰İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹¹Necmettin Erbakan Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹²Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, ¹³Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁴Dr. Behçet Uz Children Hospital, ¹⁵Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁶Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁷Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁸Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi, ¹⁹Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁰Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²¹Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²²Istanbul University Cerrahpaşa Tıp Fakültesi, ²³Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁴Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁵Karadeniz Technical Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁶9 Eylül Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁷Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ²⁸Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi, ²⁹Düzce Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³⁰Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³¹Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi, ³²Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi, ³³Kayseri Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Turkey

Turkey

Giriş: Turner sendromu (TS) çocuklar, sağlıklı çocuklara göre farklı büyüme özellikleri gösterirler. Bu nedenle bazı ülkelerin TS çocuklara özgün ulusal büyüme eğrileri mevcuttur.

Amaç: Bu çalışmada, Türk TS'lu kızların 3 yaşından yetişkinlik oluncaya kadar boy, vücut ağırlığı ve vücut kitle indeksi (VKİ) büyüme eğrileri ile referans değerleri oluşturmak amaçlanmıştır.

Yöntem: Ülke çapında 35 pediatrik endokrinoloji merkezinin katılımı ile 842 TS'lu hastanın boy, vücut ağırlığı ve VKİ verileri elde edilmiştir.

Bulgular: Elde edilen veriler ışığında LMS yöntemiyle boy, vücut ağırlığı ve VKİ için 3., 10., 25., 50., 75., 90., ve 97. persentil değerleri hesaplandı ve eğrileri çizildi. TS kızların 3 yaşında ortalama boyları normal popülasyonun -2SD altına olduğu ve pubertal büyüme piki yapmadığı gözlenmedi. 18 yaşındaki olgularımızın ortalama boyu 141.9 ± 6.9 cm olarak saptandı.

Sonuç: Bu çalışmada TS Türk kızlar için hastalığa özgün büyüme eğrileri oluşturuldu. Böylelikle hastalığa özgü ulusal büyüme eğrileri TS hastaların, izlem ve büyüme tedavileri için yol gösterici olacaktır.